

51^e Jaargang

Dinsdag 26 april 2016

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Meer dan Salomo

*Huram nu, de koning van Tyrus, antwoordde door schrift en zond tot Salomo:
"Daarom, omdat de Heere Zijn volk lief heeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld"
(2 Kron. 2: 11).*

Salomo, de koning van Israël, gaat voor de Heere een tempel bouwen in Jeruzalem. Een vaste woonplaats voor de Heere onder het volk. Waar de heerlijkheid des Heeren wonen zou. En waar de dienst der verzoening, ooit ingesteld in de tabernakel, zou worden voortgezet.

Salomo neemt het werk ter hand. Hij roept daartoe de hulp in van Huram, de koning van Tyrus. Hij schrijft deze een brief waarin hij om assistentie verzoekt. Een brief waarin de koning Salomo ook eerlijk en heerlijk uitkomt voor de Naam van de Heere. Tegenover die heidense koning Huram. Salomo schaamt zich niet om de Heere, zijn God, te belijden als de allergrootste God van hemel en van aarde.

Het heeft kennelijk indruk gemaakt op koning Huram. Deze heiden, hij heeft iets geproefd in dit schrijven van Salomo, dat de God van Israël niet zomaar een god onder alle andere goden is. De aanhef van de brief die Huram terug schrijft, luidt dan ook: "Daarom, dat de Heere Zijn volk liefheeft, heeft Hij u over hen tot koning gesteld!"

Salomo was een machtig vorst. Nooit zijn de grenzen van Israëls rijk zo wijd geweest als toen Salomo koning was. Maar méér dan Salomo is de Heere Jezus Christus. Veel groter en heerlijker is Zijn koninkrijk. Salomo had een indrukwekkende troon voor zich laten maken. Gemaakt van elpenbeen, en overtrokken met louter goud. Maar Christus, Hij zit sinds Zijn hemelvaart aan de rechterhand van Zijn Goddelijke Vader. Hij zetelt naast Hem op Zijn hemelse troon. Tot Zijn strijdende kerk op aarde heeft Hij zelfs gezegd: "Die overwint, Ik zal hem geven met Mij te zitten op Mijn troon. Gelijk als Ik overwonnen heb en ben gezeten met Mijn Vader in Zijn troon."

Hoe zalig is het om deze Christus tot Koning te hebben. Hem is gegeven alle macht in hemelen op aarde. Hij bezit deze Goddelijke almacht en heerlijkheid niet in de eerste plaats voor Zichzelf. Maar die laat Hij de Zijnen ten goede komen. Dat is het evangelie van hemelvaart! "Wat troost u de hemelvaart van Christus? Dat Christus voor de ogen van Zijn jongeren van de aarde ten hemel is opgeheven. En dat Hij daar is ons ten goede..." Laat het zo zijn dat Christus naar Zijn menselijke natuur niet meer op de aarde is. Maar naar Zijn Godheid - dat is: naar Zijn majesteit, genade en Geest - wijkt Hij nimmermeer van Zijn kerk! Wat een troost is dat in het strijdperk van dit leven. Te weten dat er een almachtige Koning in de hemel is, die tegelijkertijd in Zijn almacht genadig nabij is!

Koning Huram is overtuigd van de goedheid van de koning Salomo. Hij roemt de liefde van de Heere dat Hij zo'n goede koning aan het volk Israël heeft gegeven. Let wel, Huram zegt niet: "Omdat de Heere u liefheeft Salomo, daarom heeft Hij u zo'n goed en onderdanig volk gegeven..." Nee, het is net andersom: de liefde van de Heere blijkt uit Zijn gave aan het volk van deze goede en wijze koning Salomo!

Wel, als dit al van Salomo gold, hoe moet dat dan niet van Christus gelden. Nee, er is geen reden dat God de Vader tot de Heere Jezus zegt: "Ik heb u lief; daarom heb Ik u zo'n gewillig en voorbeeldig volk gegeven. Zo'n volk, dat altijd alles doet wat U en Ik willen..." Nee, het is andersom, ook hier: de liefde van de Heere blijkt uit de gave aan Zijn volk van deze Koning Jezus!

De apostel Johannes schreef het in zijn eerste zendbrief: "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde: niet dat wij God liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad, en Zijn Zoon gezonden heeft tot een verzoening van onze zonden." Dat er zondaren zijn die een Koning ontvangen, dat zondaren komen tot de erkenning van deze Koning - het is terug te leiden tot niets anders dan tot de liefde van die God die Zijn Zoon gegeven heeft. Aan een wereld verloren in schuld. Aan opstandige, verloren, goddeloze mensen. Het kan niet anders dan dat deze liefde eenzijdige, soevereine, vrijmachtige liefde is! Het is liefde die louter van de Heere afkomstig is.

Koning Jezus is sinds Zijn hemelvaart bij Zijn Vader. Hij heeft een ereplaats ontvangen, in de troon. Vandaar regeert en beschermt Hij de Zijnen. Hij stort Zijn liefde uit in hun hart. De vraag voor ieder is: zou het kunnen zijn dat ik behoor tot degenen die niet voor Hem buigen willen? Dan behoor ik tot Zijn vijanden. Die zal Hij ooit onder Zijn voeten brengen. Dat is eeuwig omkomen! Of ben ik door genade een onderdaan van Hem geworden? Dan ben ik voorwerp van die liefde waarover Huram met betrekking tot Salomo sprak. Dat is tot verwondering... Tot eeuwige verwondering! Zo moet de Koning eeuwig leven... En dat volk van Hem, dat zal ook eeuwig leven. Met Hem! Want deze Koning wil tot in eeuwigheid niet zonder Zijn volk zijn!

J.M.J. Kieviet

De Calvin-test

Genesis 39:3-4
Als nu zijn heer zag, dat de HEERE met hem was, en dat de HEERE al wat hij deed, door zijn hand voorspoedig maakte, zo vond Jozef genade in zijn ogen.

'Hoe calvinistisch ben jij?' De Calvin-test van Trouw pretendeert antwoord op die vraag te kunnen geven. Aan de hand van 25 vragen wordt je zogenaamde 'C-factor' bepaald. Je kunt zien hoe calvinistisch je bent in relaties, overtuiging of werk. Eén van de vragen gaat over het arbeidsethos. Je arbeidsethos geeft aan met hoeveel inzet je je werk doet. Als je ijverig werkt, heb je een hoog arbeidsethos. De test zegt dan: 'Jij hebt het calvinistische arbeidsethos. Je werkt nooit hard genoeg; het is voor jou een dure plicht. Je bent gewild op de arbeidsmarkt, maar het evenwicht tussen werk en privé kan zoekraken'. Behalve herkenning roept de test overigens wel vraagtekens op. En het ontbreekt de makers van de test niet aan zelfspot. De laatste stelling luidt: 'In de tijd dat ik deze test deed, had ik wat nuttigers kunnen doen.' Waarschijnlijk had Calvin zelf hierop met een hartgrondig 'ja' geantwoord.

Jozef komt in het huis van Potifar terecht. Dat was volgens vers 1 *'een hoveling van Farao, een overste der trawanten, een Egyptisch man'*. Zijn naam is een samentrekking van 'pete' en 'fra'. Dat betekent: 'gewijd aan de zon'. Het woord 'hoveling' wordt in de Septuaginta (de Griekse vertaling van het Oude Testament) weergegeven met 'eunuch'. Potifar was kennelijk op een bepaald moment ontmand. Waarschijnlijk omdat hij het hoofd was van de harem van de farao. Daarnaast was hij ook het hoofd van de lijfwacht van de farao. We kunnen dus concluderen dat Potifar in Egypte in hoog aanzien stond. En daar kwam Jozef dus terecht. Enerzijds kunnen we denken: dat heeft Jozef mooi getroffen. Daar kreeg Jozef het goed. Maar laten we niet vergeten dat Jozef een godvrezende jongen was. Het moet voor hem een kwelling zijn geweest, een zware beproeving om in dit huis te moeten leven. Waar de afgoden gediend werden en waar een wellustige vrouw het oog op hem zou laten vallen.

Maar Jozef deed elke dag trouw zijn

werk. In het vertrouwen op God. En op die manier won Jozef het hart van Potifar, zo lezen we in de tekst. Van trap tot trap werd hij verhoogd. Zo laat de tekst dat zien. We lezen eerst dat Jozef Potifar diende *'... en diende hem'*. Jozef wordt de persoonlijke bediende van Potifar. En toen Jozef ook daarin zeer getrouw was *'...stelde hij hem over zijn huis'*. Jozef kreeg van Potifar de hoogste plaats die een slaaf kon krijgen. Hij werd huismeester. Maar ook daarna werd hij weer bevorderd *'...en al wat hij had, gaf hij in zijn hand'*. Potifar had tenslotte geen geheimen meer voor Jozef. En hij moet erkennen dat hij en zijn huis gezegend worden omwille van Jozef.

Een dorp en een stad worden gezegend als er kinderen Gods wonen. Sodom had gespaard gebleven, als er 10 rechtvaardigen hadden gewoond. God zegent een gemeente als er kinderen Gods zijn, die in de tere vreze des Heeren mogen leven. Die het geloof mogen beoefenen, die niet stil blijven staan, maar die mogen opwassen in de kennis en de genade van Jezus Christus.

Waarom zou het in geestelijk opzicht zo donker zijn in Nederland? En in de kerk van Nederland? Waarom is het over het algemeen zo stil in de gemeenten? Nee, ik vergeet echt niet dat er ook zegen is. Er zijn jongeren, die oprechte belangstelling hebben voor de dienst des Heeren. Er zijn ouderen die er blijk van geven dat ze de Heere kennen. Maar waar zijn de Józefs?

Wat vraag ik allereerst aan mezelf. Ben ik net als Jozef? Leef ik net als Jozef? In de ootmoedige en tere vreze des Heeren? Strijdend tegen de zonde, buigend onder de beproevingen, getrouw in de taken die God mij geeft? Waar zijn de 7000 die de knie voor Baäl niet hebben gebogen? Die in de verzoeking en de verleiding en de vervolging niet willen buigen voor de wereld en het boze vlees. Waar is dat zoutende zout in de wereld, en dat lichtende licht?

'De vrome Jozef, rijk in deugd', zo zegt psalm 105. Om het met bovenstaande inleiding te zeggen: de C-factor van Jozef is wat dit betreft 100% geweest. Hij had niet alleen een hoog arbeidsethos. Aan alles was het te zien dat Jozef een teer geweten had. Bij Jozef zag je de vreze des Heeren. Misschien nog niet eens altijd in zijn woorden. Augustinus zegt ergens: *een christen getuigt met zijn leven. En soms met woorden.*

M.A. Kempeneers
 makempeneers@kliksafe.nl

HISTORISCH GELOOF

Het begin van het Apostolicum is gericht. Het spreekt van overtuiging. Van zekerheid. Van waarheid. Elke zondag wordt het in de middag- of avonddienst beleiden. Het blijft niet beperkt tot de dienst op zondag. Bij bepaalde gelegenheden of gebeurtenissen wordt het gehoord. Ook op begraafplaatsen.

Het Apostolicum spreekt met nadruk. Persoonlijk. 'Ik geloof in' en dat raakt al de artikelen. Dat is een hele werkelijkheid. Geloven in. Het spreekt meer dan van ik geloof of geloven aan. Nu wordt het geloof in aan het begin van de dienst door de predikant of door de ouderling van dienst namens heel de gemeente beleiden. De vraag is gesteld: gaat dit niet te ver? Van heel de gemeente kan toch niet gezegd worden dat allen het zaligmakende geloof bezitten? Kennen allen het oprecht geloof? Naar de Schrift is dit niet zo. En de Schrift kan niet tegengesproken worden. In beelden wordt de werkelijkheid zelfs weergegeven. Toch mag het openbaar belijden niet gewijzigd of onderscheiden worden. We dienen uit te gaan van een objectief belijden (Rom. 9: 6vv). Uitgaan van de verbondswerkelijkheid. Maar met de zekerheid: het is niet alles Israël wat Israël genaamd wordt. In het belijden wordt ook uitgesproken de band, de verbondenheid aan de wereldwijde, universele kerk van de Heere. Ook aan het deel van de triomferende kerk wat reeds thuis is en in het verleden tot het belijden kwam. Nu staat het volgende er ook niet los van. De Schrift wijst op een vierderlei geloof. Historisch, wonder, tijd en oprecht geloof. Die onderscheiding wordt overwegend niet meer gemaakt. Er is één geloof. Bij zo'n opvatting wordt het historisch geloof opgeheven. Er wordt

Het Apostolicum (4)

gezegd dat het historisch geloof geen geloof is. Dus afschrijven. Wie dit zo doet gaat daarin te ver. Historisch geloof is ook geen ongeloof. Sommigen zien het historisch geloof als een soort ongeloof. Maar deze gedachte roept bedenkingen op. Want wat is ongeloof. Het is verzet tegen en niet kunnen. Bepaalde omstandigheden of gebeurtenissen dragen bij aan het niet kunnen geloven. Denk aan de vader van de maanzieke knaap. Komende tot Jezus bad hij voor zijn zoon. Zo Gij iets kunt wees met innerlijke ontferming over ons bewogen en help ons (Markus 9:22). In zijn gebed twijfelt hij eraan of Jezus iets kan doen. Krachtig spreekt Jezus tot hem: Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk degene die gelooft (Markus 9:23). Met betraande ogen roept de vader van het kind: Ik geloof Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp (vs. 24). Het is zo: gedreven door het geloof grijpt de vader de Heere Jezus aan en bidt de Heere Jezus om zijn ongeloof weg te nemen en het oprechte geloof in de Heere en in Zijn daden te laten werken. In het wondergeloof schittert ook het historisch geloof. Denk aan de 10 melaatsen. In geloof hebben ze met de Samaritaan met stemverheffing geroepen: Jezus, Meester, ontferm U onzer. In het wondergeloof en in het tijdgeloof werkt het historisch geloof. Het is zelfs zo dat er zonder historisch geloof geen wondergeloof of tijdgeloof is. Gaat het over ongeloof, dan is het een bewust niet geloven. Een bewust zich opstellen tegen. Het kan komen tot een radicale afschrijving van datgene waarbij men is opgevoed of van datgene waarin men kerkelijk is onderwezen. Zeker, wanneer we het historische geloof bezien, dan gaat het niet verder dan een objectief, historisch belijden. Het is geen zaak van het hart. Hoofd, hart, denken, begeren en willen, gaan bij het oprechte geloof samen. Gewerkt door de Heilige Geest. Staat het historisch geloof hier geheel buiten? Beslist niet. Wie een Godvrezende catecheet heeft gehad, weet dat hartelijk aangedrongen werd om te leren, te luisteren, te bidden en te weten. Gelijk Hellenbroek ook geschreven

heeft in zijn vragenboekje. De oude theologen gingen aan het historische geloof niet voorbij. Denk aan Brakel, Hellenbroek, Smytegelt en de ouderling Justus Vermeer. Hun werken zijn niet alleen bestemd voor de boekenkast. Ze hebben ook vandaag betekenis. Bijzonder voor het ambtelijk werk. Tijdens bezoek bij Prof. G. Wisse in Doorn in 1951 gaf hij mij zijn catechismusverklaring met aantekening van Justus Vermeer. Vergezeld met een Wissiaanse opmerking: der moeite waard te bestuderen, te overdenken en te verwerken. Gaat het nu verder over het historisch geloof: in diverse catechisatieboekjes werd het besproken als legitiem, maar met beperking. Er werd onder meer gewezen op Matth. 2:1-12. De komst van de wijzen uit het Oosten te Jeruzalem. Op hun vraag wezen de Schriftgeleerden op Micha 5:1 en meer niet. Men kan zo in God geloven, op dezelfde wijze als men in de geschiedenis gelooft. Men accepteert het. Wat geschreven is, wat beschreven is, is waar. Gaat het over Gods Woord, dan gelooft men wat er staat geschreven. Het is waar. De Heere wil het gebruiken, zoals dit ook geschiedt door het horen of het lezen van het Woord. Men gaat er niet achteloos aan voorbij. Het spreekt. Het werkt. Men gelooft. Het brengt tot bezinning. Tot inkeer. Tot contacten en bijzonder leidt het tot gebed. De behoefte aan en het staan naar geloofsbeleving. Ook dienen we er acht op te geven dat het niet luisteren of niet doen, niet ongestraft zal blijven. We zijn geen stokken of blokken. Zo leven we niet onder het Woord. Doordat we onder het Woord leven, hebben we veel ontvangen. We weten veel. De gevolgen van nalatigheid zijn ontzettend (Lukas 12:47).

M.C. Tanis

“De angst dat mensen verloren gaan...” Nog een kort vervolg (1)

In een serie van zeven artikelen schreef ik in ons blad iets over dit onderwerp. Het is een heel ernstig thema. Ze bepaalt ons bij de laatste dingen. De Bijbel spreekt ons duidelijk over twee wegen. Met name de Heere Jezus Zelf sprak hierover heel nadrukkelijk. Waar het in die artikelen specifiek over ging, was het bestaan van de vrees (al dan niet) bij de predikers en andere ambtsdragers over de vraag hoe het einde van hun gemeenteleden zal zijn. De aanleiding om hierover te schrijven, was – en de lezers zullen zich dat herinneren – een tweetal recente beweringen waarin die vrees werd genuanceerd. Ik ontving naar aanleiding van deze artikelen enkele vragen uit de lezerskring. Ik zal proberen daarop in deze bijdrage en in enkele volgende een antwoord te geven.

In één van mijn bijdragen schreef ik over de plaats van dit alles in de prediking. In datzelfde verband ging het tevens over de noodzaak dat een prediker zich toetst. Dat hij zijn arbeid, en met name de inhoud van zijn prediking, aan de Heere voorlegt. Dat het zijn gebed is: *“Doorgrond mij, o God, en ken mijn hart. Beproof mij en ken mijn gedachten...”* Met verwijzing hiernaar kreeg ik de vraag voorgelegd waar en hoe een dienaar van het Woord voor de spiegel moet gaan staan. “Moet dat op de preekstoel? Doet dat geen afbreuk aan de hem opgelegde last van Godswege? Prediking is toch: verkondiging van Godswege, met gezag en verwachting...” Aldus deze vragensteller.

Laten we eerst bezien wat de ware prediking wil zijn. Wat ze ook van Godswege moet zijn. Ze wordt gerekend tot de sleutels van het Koninkrijk der

hemelen. Door haar bediening gaat de deur van dat Koninkrijk open en/of dicht. In onze catechismus, zondag 31, lezen we deze omschrijving: *“Alzo, als volgens het bevel van Christus, aan de gelovigen, allen en een iegelijk, verkondigd en openlijk betuigd wordt, dat hun, zo dikwijls als zij de belofte des evangelies met een waar geloof aannemen, waarachtig al hun zonden van God, om der verdiensten van Christus’ wil, vergeven zijn. Daarentegen alle ongelovigen, en die zich niet van harte bekeren, verkondigd en betuigd wordt, dat de toorn Gods en de eeuwige verdoemenis op hen ligt, zolang als zij zich niet bekeren. Naar welke getuigenis des evangelies God zal oordelen, beide in dit en in het toekomstige leven.”*

Hier blijkt wel uit: de evangelieprediking is een zaak van het grootste gewicht. Het komt er nauwkeurig op aan of de woorden die tot de gemeente worden gezegd wel overeenkomstig Gods Woord, ofwel naar de zin en mening van de Heilige Geest, zijn. Wat de vragensteller zegt, is juist: de prediking van Gods Woord is verkondiging van Godswege. De apostel Paulus noemt zich een ambassadeur van Christus, een gezant die in Zijn Naam en met Zijn gezag spreekt. Door zijn bediening gaat een zondaar in, tot het Koninkrijk van God; en door zijn woord blijft de deur dicht en wordt een zondaar buitengesloten. Naar dit getuigenis zal God Zelf ooit oordelen. In een preek tot andere dienaren van het Woord sprak de puriteinse prediker John Flavel ooit: *“De kostbare, onsterfelijke zielen van de mensen zijn aan ons toevertrouwd. Het zijn zielen, met wie Gods gedachten zich van eeuwigheid hebben ingelaten. Om die vrij te kopen heeft Christus Zijn eigen bloed vergoten. Om hen voor Hem te winnen en tot het huwelijk met Hem te leiden, heeft Hij*

u dit ambt gegeven. En van uw hand zal Hij ook rekenschap over hen vragen op die grote dag!”

Dit gewichtige citaat herinnert me aan de woorden die de Heere tot Zijn dienaar Ezechiël sprak. *“Gij nu, o mensenkind, Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls. Zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijnentwege waarschuwen. Als Ik tot de goddeloze zeg: O goddeloze, gij zult de dood sterven!, en gij spreekt niet om de goddeloze van Zijn weg af te manen, die goddeloze zal in zijn ongerechtigheid sterven, maar zijn bloed zal Ik van uw hand eisen. Maar als gij de goddeloze van zijn weg afmaant, dat hij zich van die bekeert, en hij zich van zijn weg niet bekeert, zo zal hij in zijn ongerechtigheid sterven, maar gij hebt uw ziel bevrijd.”* [Ezech. 33]. Nee, de dienaren van het Woord zijn geen oudtestamentische profeten en evenmin zijn zij nieuwtestamentische apostelen. Hun ambt is van een andere orde. Maar hun verantwoordelijkheid is niettemin groot. Niet zonder goede reden zegt het klassieke bevestigingsformulier dat de dienaren van het Woord de Heilige Schrift “grondig en oprecht aan hun volk zullen voordragen en het toe-eigenen.” Zij moeten het Woord van God recht snijden.

In het licht van dit alles zal het duidelijk zijn dat zij zich voortdurend moeten afvragen of zij ook aan die hoge eis voldoen. Met andere woorden: ze zullen zich gedurig voor de spiegel van hun hoge Opdrachtgever moeten stellen. Waar en hoe dat moet gebeuren? Daarover een volgende keer.

J.M.J. Kieviet

GELOOFS- BELIJDENIS

In de veel gemeenten wordt en is in deze weken aandacht geschonken aan jongeren die belijdenis van hun geloof afleggen. Zowel voor de jongeren zelf alsook voor de kerkenraden is het een zaak van biddende overweging.

In bovenstaande regels heb ik wellicht een verkeerde uitdrukking gebruikt. Doen jongeren belijdenis van “hun” geloof? We kunnen het woord “geloof” op twee manieren opvatten. In het latijn hebben we de bekende uitdrukkingen: fides qua en fides quae creditur. In het eerste geval gaat het om het persoonlijke geloof van een christen (het geloof waardoor geloofd wordt); in het tweede geval gaat het om belijdenis van de geloofswaarheid (het geloof dat geloofd wordt). Waarvan doet nu een catechisant belijdenis, van zijn persoonlijke geloof of van de geloofsinhoud?

We gaan het veiligst als we denken aan de tweede mogelijkheid. We doen geen belijdenis van “ons” geloof. Dat zou een zwakke en wankel basis zijn. Dat zou dan ook betekenen dat jongeren het anker werpen in het eigen schip. Het gevaar is er altijd weer dat we het geloof opvatten als een geloof in het feit dat ik geloof; het is anders: het geloof richt zich altijd op Christus, op een grond buiten de zondaar.

Maar vervallen we zodoende niet in het gevaar van wat wel genoemd wordt: belijdenis der waarheid? Hieronder wordt verstaan dat jongeren instemming betuigen met de leer van de kerk, zonder dat zij die leer persoonlijk hebben leren omhelzen met een waar geloof.

Toch is het zuiver om te spreken over belijdenis doen van de geloofsinhoud, van de leer. Immers, ook in dat geval behoren we te denken aan een levend geloof. Het is toch duidelijk dat men niet geloven kan in de waarheid, zonder dat men daar persoonlijk weet van heeft? Kan iemand zeggen: ik weet dat God bestaat, zonder dat hij God kent en met die God rekening houdt? Als dat laatste het geval is, dan is dat geen geloof, dan heeft hij de leer, de Bijbel niet recht verstaan. Geen kerkenraad mag een jongere toelaten als deze zou zeggen: ik geloof met mijn verstand in God, maar mijn hart kent Hem niet. Zo’n kerkenraad zou het historisch geloof in de hand werken. Wie werkelijk de waarheid belijdt, komt niet toe met een formele en uitwendige belijdenis.

Het persoonlijke element ligt ook uitgedrukt in het woord “belijdenis”. Het woord betekent: hetzelfde zeggen. Het woord is een staande uitdrukking voor het levend geloof van de kerk der eeuwen. Als de twaalf artikelen worden gelezen, zegt de voorganger ook namens u, als belijdend lid: “Ik geloof”.

Een kerkenraad kan niet anders dan geloof vragen van de aspirant leden. Maar kunnen mensen geloven op bevel? Toch moet een kerkenraad deze eis stellen; de Heere eist toch ook “heden” het geloof van ieder mens?

Daarmee zegt een kerkenraad niet dat dus nu ook deze jongeren een levend geloof bezitten. Daarover kan de kerk geen oordeel uitspreken. Naar het oordeel der liefde mag dat worden gehoopt, maar alleen de Heere is de Kenner der harten.

Dus wel belijdenis des geloofs!

In de geschiedenis van de kamerling geeft de Heere Zelf dui-

delijk onderwijs. De Moorman wil gedoopt worden, hij wil zijn geloof daarbij belijden. “Ziedaar water, wat verhindert mij gedoopt te worden?” (Hand. 8:36)

Filippus voldoet niet zo maar aan zijn verzoek. Hij geeft een zwaarwegend antwoord: “Indien ge van ganser harte gelooft, is het geoorloofd”. Dat is een bijna onmogelijke voorwaarde. Filippus doet op deze wijze een onderzoek naar het geestelijke gehalte van het geloof van de kamerling. Zo moet ook een kerkenraad trachten te peilen of er sprake is van een persoonlijk en oprecht geloof. Een te zware opgave? Wie kan nu zeggen dat hij van ganser harte gelooft? Wie kan geloven zonder dat ongeloof daarbij vermengd is, wie kent zijn eigen hart naar waarheid, wie kan uitspreken dat zijn hart geheel vervuld is met heilbespiegelingen? Wie kan een belofte afleggen voor het hele leven? De kosten moeten overrekend worden. Lydia liet het oordeel over haar geloof aan Paulus over: “Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben, zo kom in mijn huis” (Hand. 16:15).

Het antwoord dat de Moorman geeft, is verrassend. Hij zegt niet dat hij het oprecht meent of dat het bij hem waarheid is. Zijn belijdenis is niet gericht op de vastheid van het eigen hart. Hij werpt het anker buiten het schip. “Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is”.

Zijn belijdenis betreft de geloofsinhoud. Dat geloof in Christus is de enige mogelijkheid voor hem. Wie dat in waarheid gelooft, kan belijdenis doen. De Heere zegt er Zelf van: Wie Mij belijden zal voor de mensen, die zal ook Ik belijden voor Mijn Vader. Kennen we Hem, hebben we iets van Hem gezien? Filippus heeft hieraan genoeg. Hij aanvaardt deze belijdenis. Ook dat is veelzeggend. Let er nu ook op wat de kamerling niet zegt. Hij zegt niet: Ik geloof dat mijn zonden vergeven zijn. Of nog meer wat weer verder gaat. Alles op zijn tijd. Filippus had hem dat wel uitgelegd, maar blijkbaar is dat voor dit moment nog te veel. Geen grote woorden, maar oprecht geloof. Op meer andere Schriftplaatsen gaat het vooral ook vaak om de Persoon van de Heere Jezus. Denk aan de blindgeborene in Johannes 9. “Geloof gij in de Zoon van God?”

Moge het de catechisanten en alle belijdende leden gegeven zijn, om Hem zo te kennen, niet als een verlicht profeet, maar als de Zoon van God, als de Koning Israëls, als Jezus, de Zone Davids.

Hoe deed u belijdenis? Uw belijden kan alleen maar gegrond zijn in Hem, Die de goede belijdenis beleden heeft voor Pontius Pilatus.

P.Roos

De geestelijke wapenrusting (1)

Voorts, mijn broeders... (Efeze 6: 10a)

Het is ongeveer 60 na Christus. Ergens in de miljoenenstad Rome bevindt zich de apostel Paulus. Hij is een gevangene, 'een gezant in een keten', zoals hij zelf schrijft [Efeze 6: 20].

Gezant in een keten

Nee, dat betekent niet, dat de apostel op dit moment al in de kerker zucht. Dat zal straks, tijdens zijn tweede gevangenschap, wel het geval zijn. Maar nu is het Paulus nog toegestaan, op zichzelf te wonen. In 'een eigengehuurde woning' [Handelingen 28: 30]. Vanuit die woning kan de apostel nog veel werk doen. Hij ontvangt er bezoek. Hij predikt er het Evangelie [Handelingen 28: 30-31]. Hij schrijft of dicteert er ook zijn brieven.

Maar toch is Paulus geen vrij man. Want vierentwintig uur per dag wordt hij bewaakt door een Romeins soldaat. Op bepaalde tijden van de dag zal hij letterlijk vastgeketend zijn geweest aan deze soldaat. Dag in, dag uit heeft de apostel de 'krijgsknecht die hem bewaarde' gezien [Handelingen 28: 16]. Hij heeft ook de wapens van die soldaat gezien.

En wanneer Paulus nu onder deze omstandigheden de Efezebrief schrijft, tekent hij tegen het einde van zijn brief het beeld van een volledig bewapende soldaat. Om daarmee de roeping van een christen in de geestelijke strijd te illustreren.

Nog één ding...

Het gedeelte over de geestelijke wapenrusting begint met een veelzeggend woordje: 'Voorts'.

Daarmee wil de apostel – zo blijkt uit de grondtekst – eigenlijk zeggen: Na alles wat ik geschreven heb, is er nog één ding over. Eén ding dat ik u schrijven wil. Eén

ding waarvan ik meen dat het nodig is om u ook daarin nog onderwijs te geven.

En dan schuift de apostel als het ware een gordijn opzij. Hij richt de aandacht op de geestelijke strijd die er gaande is. Die strijd onttrekt zich aan onze lichamelijke ogen. Maar intussen is ze er wel. Een strijd waarin de duivel 'omgaat als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden' [1 Petrus 5: 8]. Een strijd waarin de satan zich ook 'verandert in een engel des lichts' [2 Korinthe 11: 14].

Die strijd was er rond het jaar 60 na Christus, in Rome en in Efeze. Maar diezelfde strijd is er vandaag nog steeds. De duivel is onophoudelijk bezig met pogingen om schade toe te brengen aan de zaak van God.

Vier fasen

We zouden in alle aanvallen van de vorst der duisternis in de loop der eeuwen – met het nodig voorbehoud – vier fasen kunnen onderscheiden. Allereerst heeft de duivel zich gericht op de troon van God. Toen sommige engelen in opstand kwamen tegen God en Hem naar de kroon staken. De satan is toen, met zijn trawanten, uit de hemel geworpen.

Maar de duivel heeft de strijd niet opgegeven. Op aarde heeft hij zijn pijlen gericht op de schepping van God. Heel bijzonder op de mens, de kroon van Gods schepping. En in het paradijs heeft hij de mens tot zonde verleid. Al doet dat niets af van het feit, dat wij in Adam moedwillig (bewust) en vrijwillig van God zijn afgevallen.

Toen heeft de Heere dat wonderlijke woord gesproken: 'En Ik zal vijandschap zetten tussen u en tussen deze vrouw, en tussen uw zaad en tussen haar zaad; datzelve zal u den kop vermorzelen, en gij zult het de

verzenen vermorzelen' [Genesis 3: 15]. De Heere kondigde in deze moederbelofte de komst van Zijn Zoon aan.

Dat brengt ons bij een derde fase in de aanvallen van de duivel. Want vanaf dit moment richten die zich op de Zoon van God. Op allerlei manieren zoekt de satan de komst van Christus te verijdelen. En als de Heere Jezus dan toch gekomen is, zijn daar allerlei satanische aanvallen en verzoeken om Zijn werk te verijdelen.

De Heere Jezus triomfeert echter over de duivel en vaart zegevierend ten hemel. Dan breekt een vierde fase aan. De fase waarin de duivel zijn pijlen gericht houdt op de Kerk van Christus.

Listige omleidingen

Als de duivel zo zijn aanval onderneemt, probeert hij enerzijds mensen die nog onbekeerd voortleven, af te houden van het zoeken van de Heere. Op allerlei manieren. Hij probeert u te lokken met de zonde. Hij voedt uw harde gedachten van God en uw grote moedeloosheid als het gaat om de vraag of een zondaar als u ooit zalig kan worden. Hij voedt uw onverschilligheid. Hij probeert u te misleiden met allerlei dwalingen.

Anderzijds probeert de duivel Gods kinderen – als dat mogelijk zou zijn – van de zaligheid af te brengen. En als hij merkt dat dat niet lukt, zal hij proberen Gods kinderen in verwarring te brengen. Dat hoort u al in zijn naam. Want het Griekse woord voor duivel betekent ondermeer: degene die in verwarring brengt. Hij zal dwaling rondstrooien. En in elk geval Gods kinderen zoveel mogelijk van licht en troost proberen te beroven.

A.J.T. Ruis

Slaapt nu voort...

Dank voor een vraag uit Haarlem. Een mooie vraag om over na te denken! De vraag is als volgt: “In het ontroerende lijdensverhaal kom ik in Mattheus 26:45 de volgende woorden tegen: Slaapt nu voort en rust. Dat zegt Jezus tegen Zijn discipelen die in de hof van Gethsemane in slaap zijn gevallen. Maar gelijk daarop zegt Hij: Sta op, laat ons gaan! Is dat niet vreemd?”

Wat is de bedoeling van de Heilige Geest om het ons zo door te geven? Het wordt nog onbegrijpelijker wanneer we het verslag van Lukas lezen. Daar zegt Jezus immers tegen Zijn slapende discipelen: Wat slaapt gij? Sta op en bidt opdat gij niet in verzoeking komt, Luk. 22:46”

Als we ons in gedachten naar de hof van Gethsemane verplaatsen, zien wij de Heiland zoals we Hem nog niet eerder hebben gezien. We zien Hem zeer beangst en Hij zegt dat Hij bedroefd is tot de dood toe, Matth. 26:38. Lukas 22:44 vermeldt dat Hij in zware strijd verkeerde en dat Zijn zweet als grote druppels bloed werd. Jezus voert die strijd alleen en vraagt Zijn discipelen met Hem te zijn, met Hem te waken en bidden. Dat Petrus, Jakobus en Johannes meegenomen worden naar die heilige plaats, was een voorrecht, maar bracht ook een roeping met zich mee: Blijft hier en waakt met Mij. In grote moeilijkheden heeft een mens steun, troost en medeleven nodig, en de Heiland had diezelfde behoefte. Tot drie maal toe worstelt Hij met de Vader, en na elke zielestrijd zoekt Hij het drietal discipelen op. Dat wordt voor Hem een grote teleurstelling. In plaats van te waken en te bidden liggen ze te slapen. Daarom zegt Hij dan, op dat moment: Wat slaapt gij? O, wat is toch de mens, wat is toch een discipel, wat blijft toch een kind van God! Petrus, kunt gij dan niet een uur met Mij waken, een uur maar? Het antwoord is blijkbaar: nee! Wat gebeurt er eigenlijk die nacht? Hier is de Zalmaker het heil aan het verwerven. Het heil voor zondaren. Daartoe aanvaardt Hij de lijdensbeker, zij het in grote strijd. Hij beseft immers ten volle wat Hem te wachten stond, namelijk het dragen van Gods toorn over de zonde. Zo verwierf Hij het heil voor Petrus, maar ook zonder medewerking van Petrus. Dit werk is door Zijn alvermogen, door 's HEEREN hand alleen geschiedt! Beschamend en verblijdend. Verblijdend en beschamend. En zo krijgt Hij alleen alle eer!

Na de derde, hevige gebedsworsteling om de wil des Heeren te mogen en kunnen volbrengen, staat daar opeens een geheel andere Jezus voor ons. Gesterkt door het gebed om de weg van het lijden te gaan, staat Hij daar als een Held en treedt Hij moedig de dag tegemoet. God zond Hem een engel die Hem versterkte. Nu treedt Hij ook zo anders de slapende discipelen tegemoet. Dat blijkt uit Zijn woorden: Slaapt nu voort en rust! Niet dat Hij hen letterlijk permissie geeft om te gaan slapen, nee dat niet. Want Hij zegt ook: Sta op, we gaan weer! Maar Hij ziet als

het ware het heil dat Hij voor hen en zonder hen verwerven zal, al voor hen klaar liggen. Dat zal toch immers de vrucht op Zijn arbeid zijn, dat zondaren mogen ingaan in de rust? Ik ga voor u de dood in, daar anders gij de eeuwige dood moest sterven, naar Gods heilig recht! Ik heb wel gezien: Gij kunt nog geen uurtje met Mij waken. Gij kunt nog geen nagelschrapsel tot uw zaligheid toedoen. Ik zal het doen. Mijn hand zal heil aanbrengen, Mijn hand alleen. Op mijn volbrachte offerande mag u uw hoofd als het ware neerleggen en rusten!

Hebben de discipelen dat toen begrepen? Zij hebben er toen helemaal niets van verstaan. Later is er heerlijk licht over al die dingen en woorden en gebeurtenissen gegaan. Het licht van de Heilige Geest. Als de discipelen opstaan en met hun Meester meegaan en Hij even later gevangen wordt genomen klinken er opnieuw woorden van dezelfde strekking: Als gij dan Mij zoekt, zo laat Mijn discipelen heengaan! Ook over die woorden moest hemels licht opgaan. Ik begrijp waarom deze woorden van de Heere Jezus vragen oproepen. Zeker ook als je ziet dat er andere verklaringen van worden gegeven. Om het eerste woord van Jezus (namelijk, slaapt nu voort) met het tweede (namelijk, staat op, laat ons gaan) in overeenstemming te brengen heeft men van dat eerste woord (namelijk, slaapt nu voort) een vraag gemaakt, een verontwaardigde vraag van de Heiland: slapen jullie nou nog? Met die verandering ben ik het niet eens. En evenmin met de kanttekening van onze Statenvertaling. Die zeggen: “De woorden: Slaapt nu voort, zegt Jezus bestraffenderwijze, zoals men dikwijls iemand eindelijk iets schijnt toe te laten als het te laat is, waarvan men hem dikwijls heeft afgemaand”. Nee, de Heere Jezus laat hen nu ook nog niet toe te slapen. Hij beveelt ze immers om met Hem mee te gaan? Ik denk dat we het toch maar bij bovengenoemde verklaring moeten houden. Niet dat mijn woord het einde van alle tegenpraak is, want wie een andere verklaring heeft mag het rustig zeggen hoor! Dat hoor ik dan wel! Maar bedankt voor de vraag en geen dank voor het antwoord. Met een hartelijke groet en tot de volgende vraag!

K. Hoefnagel

De zondag (2) - vragen over wat kan en niet kan.

In gesprekken onder jongelui, en niet alleen onder jongeren, komt het nogal eens op vragen over wat mag en niet mag; waarom zou dit niet kunnen en wat is er voor verkeers aan dat?

Is er nu geen enkel werk geoorloofd op de rustdag? Er zijn twee uitzonderingen: het werk van noodzakelijkheid en het werk van barmhartigheid. Noodzakelijk is eten en drinken, met alles wat daaraan verbonden is, inclusief het bereiden van het eten, als de afwas. Noodzakelijk is het je te kleden en te verzorgen. Noodzakelijk is het om een brand te blussen. Werken van barmhartigheid zijn ook geoorloofd, een koe uit de sloot trekken (Lukas 14:5), een zieke verzorgen (Joh. 5:8 en 9), het Woord van God prediken.

Het is gemakkelijk, maar ook onjuist om allerlei dingen te verzinnen en je af te vragen of dat mag of niet, of net niet of net wel mag. De vraag die ik mezelf stellen moet is: Is hetgeen ik doe noodzakelijk? Of had ik het ook gisteren kunnen doen? Kan het echt niet wachten tot morgen?

Betoon ik in wat ik doe barmhartigheid jegens mens en dier, of heb ik nu alleen mijn eigen plezier op het oog?

Benut ik de dag om me te vermaken in de dingen waarin God Zich vermaakt en laat ik op Zijn dag en de andere dagen van de week na de dingen waarin Hij Zich niet vermaakt?

We moeten bedenken dat God uiterst serieus is, als Hij als onze Wetgever ons opdraagt de rustdag te heiligen. Dat betekent, de dag apart te zetten en anders door te brengen dan de andere dagen van de week.

Dat Hij het ernstig meent, blijkt wel uit de afschuwelijke gebeurtenis op de rustdag, toen het volk Israel onderweg was van Egypte naar Kanaän. Men trof een man aan die hout aan het sprokkelen was. Op zichzelf is dat een onschuldige zaak. Net zoals het een onschuldige zaak is om met je vrienden op een zonnige dag naar het strand te gaan. Maar de man sprokkelde hout op de rustdag! De man wordt opgesloten, nota bene en Mozes vraagt de Heere wat er met die man moet gebeuren. En wat zegt God: Die man zal zekerlijk gedood worden! En hoe dan? De ganse vergadering zal hem stenigen buiten de legerplaats. We vinden dit in Numeri 15:32-36. Uit dit voorbeeld blijkt dat de Heere het nauw neemt. Naar het strand op de zondag is dus niet onschuldig meer. En wees eerlijk: je gaat op de zondag niet op het strand liggen om er de bijbel te lezen.

Wat is het verschil tussen een uur in je tuin in de zon zitten op de rustdag en een uur op het strand zitten? Er zijn er die dit aanvoeren om duidelijk te maken dat er geen verschil is tussen het strand en je achtertuin. Maar als ze dit dan echt vinden, dan is er toch niets tegen om thuis te blijven? Maar men kiest dan toch voor het strand. Waarom is dat? Laat men eerlijk zijn. Op het strand heerst geen

zondagsfeer, maar zit je opeens weer midden in de wereld en in de sfeer, waar je elke dag al in zit. Bovendien worden aan het strand makkelijker seksuele lustgevoelens opgewekt dan dat je thuis blijft.

En wat is het verschil tussen thuis met je vrienden een biertje drinken op de zondagavond, of met je vrienden naar een café gaan? Samen met je vrienden zijn, dat wil je. Nou, dat kan toch overal? Moet dat op een plaats, waar God niet gediend wordt, maar waar men op de zondag werkt? Moet dat op een plek waar het niet bepaald psalmen zijn die je uit de speakers hoort? Moet dat op een plaats waar Gods kind zich niet thuis zou voelen, ook op maandag niet? Of doe je het om toch vooral als jongere niet uit de toon te vallen? Of gebeurt het omdat pa daar niet is, die na twee biertjes al zegt: nou kan het wel weer. En, opnieuw, wees eerlijk: wat voor meisjes kom je er tegen? Meisjes uit je eigen kerk? Kan best, maar die zitten dan ook op de verkeerde plek. Maar zitten er ook geen andere meiden? Eenmeid waar je misschien verliefd op raakt om de een of andere reden? Met alle gevolgen van dien.

Mogen we dan helemaal niks, zeker niet op de zondag? Moet het dan een saaie dag worden?

Het is toch ook een feestdag?

Hoe de zondag wordt doorgebracht kan onder ons kerkmensen verschillen. Niet zozeer omdat de een er makkelijker over denkt dan de ander, want niemand mag er makkelijk over denken of op eigen gevoel afgaan. Maar er zijn nu eenmaal in het leven primaire dingen en zogenaamde secundaire dingen. Anders gezegd: er zijn dingen waar iedereen hetzelfde over moest denken, omdat de bijbel er duidelijk in is, en er zijn dingen waar je met elkaar van mening over kunt verschillen.

K. Hoefnagel

De Emmaüsgangers

Lukas 24:13-24

Christus is de Goede Herder tijdens Zijn leven, in Zijn dood en na Zijn opstanding. Christus gaf Zijn leven om de Zijnen te verlossen uit de muil van de satan. Na Zijn opstanding heeft Hij Zijn zwakke schapen opgezocht en versterkt. Dit gebeurde ook de Emmaüsgangers.

De Emmaüsgangers behoorden tot de bredere kring van volgelingen. Zij waren onderweg naar Emmaüs. “De kracht van het ongeloof maakt hen twijfelmoeidig en verdooft het sprankeltje geloof, dat nog in hen overig was.” Maar hun hart was nog vol liefde tot Jezus en zij spraken over Hem, over alles wat er gebeurd was. Onder het spreken voegde Jezus Zich bij hen. ‘En hun ogen werden gehouden dat zij Hem niet kenden.’ In Markus 16:12 staat dat Jezus hen geopenbaard is in een andere gedaante, in een verheerlijkt lichaam. Wij kunnen alleen maar zien als God het geeft. Dat geldt lichamelijk en geestelijk. De Zaligmaker bestraft de Emmaüsgangers niet, maar vraagt waarover zij spreken en waarom zij bedroefd zijn. De Heere weet dit wel, maar Hij wil het uit hun eigen mond horen. Zo weet de Heere ook hoe het met ons gesteld is, maar Hij wil het ook uit onze mond horen. Kleopas antwoordt dat iedereen toch weet wat er te Jeruzalem gebeurd is. Het past Kleopas niet te zeggen: ‘Zijt Gij alleen een vreemdeling te Jeruzalem, en weet niet de dingen, die deze dagen daarin geschied zijn?’ Het geldt wel de naamchristenen: zij horen het Evangelie, maar weten niets met hun hart. Op de vraag van Jezus ‘welke’, zeggen de Emmaüsgangers waarvoor zij Jezus gehouden hadden (vs. 19), hoe hun geloof verzwakt was (vs. 20 en 21) en wat zij van enige vrouwen gehoord hadden (vs. 22- 24). Hij was Jezus de Nazarener, een Profeet van God gezonden, krachtig in werken en woorden, voor God en al het volk. In vs. 21 lezen we ‘En wij hoopten dat Hij was Degene Die Israël verlossen zou.’ Nu is hun hoop vergaan. Zij vertellen dat de vrouwen die naar het graf gingen het lichaam van Jezus niet gevonden hadden. Zij hadden een gezicht van engelen gezien, die zeggen dat Hij leeft. De Emmaüsgangers weten niet wat zij van dit alles moeten denken.

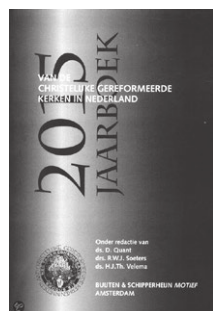
Toepassing

Wat er ook gebeurt met Gods kinderen, het zaad Gods blijft in hen. De Emmaüsgangers waren heel zwak, zij hadden weinig kennis, hun geloof was klein, hun hoop was zwak, maar hun woorden getuigen van het werk van God in hen. Jezus is hen dierbaar. Zij noemden Jezus een profeet, krachtig in woorden en werken, voor God en al het volk. ‘U dan, die gelooft, is Hij dierbaar.’ 2 Petrus

2:7a. De Emmaüsgangers waren bedroefd omdat zij Jezus misten. De bruiloftskinderen treuren als hun Bruidegom weg is, Matth. 9:15. Zo zijn ook de zwakste gelovigen bedroefd als zij Jezus missen. De Emmaüsgangers spraken graag over Jezus en hoorden graag over Hem spreken. Zo is het ook met Gods kinderen. De Emmaüsgangers konden het niet verdragen als iemand zich niet bekommerde over alles wat er met Jezus gebeurd was. Zij wensten dat alle harten vol waren van Jezus. Mag u dat herkennen? Velen geven zich uit voor christenen en kennen deze zaken niet, die de zwakste gelovigen wel kennen. Hoe velen zijn er die ingenomen zijn met de wereld. Zij hebben nog nooit het aangename gezelschap van Jezus ondervonden. Velen spreken en horen niet graag van Jezus. Weinigen branden van liefde tot Jezus en Zijn zaak. Begenadigden kennen deze zaken wel. Wie deze zaken beleven zijn ware gelovigen. Jezus zal Zich meer en meer aan hen openbaren. Jezus wil komen tot hen die over Hem spreken en naar Hem verlangen. Twee discipelen spraken over Jezus en Hij kwam tot hen. Wie niet genoeg over Christus spreekt, geniet minder van Zijn tegenwoordigheid. Het spreken over Christus wordt weinig bevorderd. “Toen Belsazar zat aan zijn overdadige maaltijd, zo sprak Hij nog tot lof van zijn goden, maar waar spreken de christenen tot lof van God?” Dit moet anders worden. De Emmaüsgangers wisten aanvankelijk niet dat Jezus bij hen was. Dit komt voort uit onkunde, ongeloof, onoplettendheid en weinig geestelijk licht. “Als Christus Zich niet toont als een vertrooster, dan meent de ziel dikwijls dat zij verlaten is.” Toch is Jezus bij hen en roept hen toe ‘Zie hier ben Ik, vrees niet, gij wormken Jakobs en gij volksken Israëls.’ Als de zaak hopeloos is, is de verlossing nabij. “Toen het geloof en de hoop van deze discipelen op het einde was, toen openbaarde de Heere Jezus Zich aan hen.” “Daarom moet gij begenadigden nooit de hoop opgeven, als het water aan de lippen is dan wil God vertroosten; als alle menselijke raad te kort schiet, dan trekt Hij het licht uit de duisternis, en die wateren van Mara verandert Hij dan in liefelijke stromen.

A. van Heteren

BOEKBESPREKINGEN

Jaarboek van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 2016, onder redactie van ds. D. Quant, drs. R.W.J. Soeters en ds. H.J.Th. Velema, boek € 11,90, cd-rom € 11,90, boek+cd-rom € 1525,-, Uitgave Bijten & Schipperheijn, Amsterdam, 319 blz., ISBN 978-90-5881-855-3.

Een nieuw jaarboek is verschenen. De getallen in de statistieken stemmen opnieuw tot droefheid. Het ledental van

onze kerken is gedaald met 173 leden en doopleden in 2015. Toegetroten tot onze kerken 16 doopleden en 63 belijdende leden, wat een verheugende zaak is. Naar geen kerk zijn 435 doopleden en 305 belijdende leden gegaan. Slechts vier classes staan in de plus (Zwolle, Utrecht, Amsterdam en Dordrecht), de andere negen alle in de min. Grijpt het ons aan? Zijn we bewogen met hen die breken met de kerk en de wereld in gaan? Dragen we hen op aan de Heere? Ondanks alles gaat de Heere door met Zijn Kerkvergaderend werk. De Zoon van God is gezeten aan Gods Rechterhand. Door de Hand van Christus zal het welbehagen des HEEREN gelukkig voortgaan. Al gaat de duivel rond als een briesende leeuw en als een engel des lichts, God gaat door met het bekeren van zondaren en het bewaren van Zijn Kerk. Ook de wereld en de zonde kunnen het werk van God niet tegenhouden. Het gebed

van Christus wordt verhoord: 'Vader, ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt.' Het keurig verzorgde jaarboek bevat veel nuttige gegevens en zal zeker door velen geraadpleegd en gebruikt worden.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 10 mei 2016. Kopij graag binnen donderdag 28 april.

Lezingen Ontmoetingsdag Werkendam

Wie de lezingen wil naluisteren kan dit aan mij mailen, dan zend ik ze door.

Hemelvaartsdag

De Hemelvaartsdag ligt voor ons. De Heere zegene de prediking van het Hemelvaartsevangelië.

Kinderappel

Op D.V. 21 mei Immanuelkerk Urk student J.C. Pronk of D.V. 28 mei Noordeloos ds. H.H. Klomp. Tijd: 10.00 - 12.15 uur. Meer informatie: www.lcj.nl/kinderappel

Pinksterappel

Op 16 mei 2016 is er D.V. weer het pinksterappel in Weesp. Plaats: Grote Kerk, Nieuwstraat 31, Weesp. Thema: HET WOORD leest jou. Tijden: 15.00- 16.30 en 19.00 - 20.30 uur. Meer informatie www.pinksterappel.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

In verwachting?

Onze kraamverzorgenden:

- ✓ verlenen vroegtijdige assistentie bij de bevalling thuis of in het ziekenhuis
- ✓ geven professionele begeleiding bij de borstvoeding
- ✓ delen kennis met de moeder over de verzorging van de baby
- ✓ zijn alert op medische complicaties bij moeder en baby
- ✓ dragen zorg voor de hygiëne en de huishouding
- ✓ zorgen voor het hele gezin
- ✓ zijn geschoold om zorg te geven na een keizersnede
- ✓ werken vanuit een reformatische levensovertuiging

Clënten waarderen ons met een 9.4

Voldoet dit aan je verwachting?

Schrijf je dan in op www.rstzorg.nl of bel 0342-42 23 24.

OPEN AVOND

10 & 26 mei

Pabo Pedagogiek Lerarenopleidingen Masters

www.driestar-hogeschool.nl

Driestar hogeschool

Driestar educatief

Project 2016-4

Geef €50
voor een
studiebeurs

Vraag een presentatie
aan over ons werk:
0252 - 41 82 69

**Steun de Lisu bijbelschool
in China met studiebeurzen**

Uw gift online via onze website
www.bonisa.nl of op rekening:
NL29RABO 0336 554613 o/v Bijbelschool

Bonisa
ZENDING

Doorgeven van het Woord!

Begravenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging
van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 61 11 54

Dordrecht e.o.
078 - 641 27 40

Waardenburg
0418 - 65 20 39

H. de Jongh

D.D.E. Melliëte

M.K. Ligthart

A.J. van Lieburg

Dag en nacht
persoonlijk
bereikbaar.

www.begravenisondernemingdejongh.nl